

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ:

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟΥ (*)

[Του Hood]

Με πετοί και κοκκαλάκι δάχτυλα ξεσαρκωμένα,
με ματάκια βουλημένα, κόκκινα και θολωμένα,
με μιὰ ρόμπα, που δεν είνε γιὰ γυναίκα καυωμένη,
ή φτωχούλα τήν κλωστή της στήν βελόνα της περγῆ.
Κουρελιάρα, πεινασμένη, ἄρρωστη και παγωμένη
ράβει, ράβει και νὰ ράβῃ οὔτε μιὰ σιγιμπὴν δεν παύει,
και με μιὰ φωνὴ που κλαίει μουρουρίζει σιγανὰ
τὸ λυπητερὸ «τραγουδί τοῦ πουκάμισου» που ράβει.

«Τὶ δουλειά, σκληρὴ δουλειά !
Ἀπ' τοῦ πετεινοῦ τὸ πρώτο κουκουρικό της αὐγῆς,
και δουλειά, δουλειά, δουλειά !
ὡς που νὰ φανθῶν ε' ἄστρα ἀπ' τὶς τρύπες της σκεπῆς.
Και ὅαν νάμουν Τούρκου σκλάβρα ἐκεῖ κάτω στήν Τουρκιά,
που θαρρῶντε πὼς δεν ἔχουν ἢ γυναικῆς τους ψυχῆ,
σκλάβρα Χριστιανῶν δουλεύω γιὰ νὰ μὲνω γνοικιά,
και ψωμί νὰ μὴ χορταίνω οὔτε ἕπνο ἢ φτωχῆ !

Στὴν δουλειά περνοῦν ἢ μέρες κ' ὁ καλύτερος καιρός μου,
και τρυπῶν και γαζῶν μερα νόχτα καθιστῆ,
και ζαλιζεται ὁ νοῦς και σκοιζεται τὸ φῶς μου,
και δεν βλέπω νὰ περάσω στήν βελόνα τήν κλωστή !
Ράβω, ράβω, μανικέτια, μπουτονιέρες και κολλάροι,
μπουτονιέρες, μανικέτια και κολλάρα ράβω, ράβω,
και ὅαν ράβω τὰ κουμπάκια, θάρρη ὁ ἕπνος νὰ με πάρη,
γιὰ νὰ βλέπω σ' ὄνειρο μου πὼς κουμπάκια ἀκόμα ράβω.

Μάθε το καλά σὺ, πῶχεις μιὰ μανούλα τιμημένη,
και σὺ, πῶχεις ἀδελφούλα και γυναικα ἀγαπημένη,
τὸ λινὸ πουκάμισο σου που φτηνὰ - φτηνὰ πλερώνεις
ὅαν τὸ κατελῆς, ἀνθρώπου κατελῆς ζωὴ και λυώνεις.
Τὶ δουλειά, σκληρὴ δουλειά ! κουρελιάρα, κουρασμένη
ὄλο ράβω και νὰ ράβω οὔτε μιὰ σιγιμπὴν δεν παύω
και ὅαν ράβω μερα νόχτα παγωμένη, πεινασμένη,
ράβοντας πουκάμισο σας, σάβανο δικό μου ράβω.

Μὰ τί μοῦρθε γιὰ τὸν Χάρο νὰ μιλῶ τὸν κοκκαλιέρη ;
τὸ στοιχεῖο αὐτὸ τί μοῦρθε τώρα νὰ τὸ θυμηθῶ ;
Δεν φοβῶμαι ἐγὼ τὸν Χάρο και ὅαν ἐρθη νὰ με πάρη
που θὰ δῶ τὸ πρόσωπό του, δεν θὰ τότε φοβηθῶ.
γιατὶ μοιάζουμε, τὸν βλέπω σ' ἄχαυνό μου τὸ κορμάκι,
που πετοί και κοκκαλάκι ἔμεινε, γιατί πεινῶ.
Μὰ γιατί, γιατί, Θεέ μου, ἀκριβὸ είνε τὸ ψωμάκι,
και πολὺ φτηνές ἢ σάρκες και τὸ αἶμα μας φτηνὸ ;

Τὶ δουλειά, σκληρὴ δουλειά ! ἀτελείωτη δουλειά !
και τὸ κέρδος της ποῖ είνε ; - τ' ἀχρύνιο μου τὸ στρώμα,
τοῦ νεροῦ μου τὸ σταμνάκι, δίχως χέρια, δίχως στόμα,
τὸ κουτσὸ μου τραπέζακι, κ' ἢ καρέκλα μου ἢ παλινά,
γιὰ φορεμάτα κουρέλια, γιὰ φαγὴ ξερὸ ψωμάκι,
πᾶτωμα χωρίς καρτέλα, κ' ἔνας τοίχος ἀσπρισμένος,
που ὁ ἴσκιος μου τήν νόχτα, ὅαν ἀνάβω τὸ φωσάκι,
ἐρχεται νὰ συντροφέη τήν φτωχούλα ὁ καῦμένος.

Ὡς σημαίνουν ἢ καρμάνες κ' ἔχουν σκλάβρα ἢ δουλειές.
πριν ἢ μιὰ με ξεσκλάβωσθαι θάρρη ἢ ἄλλν νὰ με πάρη,
και δουλεύω και δουλεύω σ' ἀτελείωτες δουλειές,
ὅαν κακοῦργος που δουλεύει μ' ἄλυσσιδα στὸ ποδάρι
Μανικέτια και κολλάρα, μπουτονιέρες, τραχηλιές,
τραχηλιές και μανικέτια, μπουτονιέρες και κολλάροι,
ὡς που νὰ πιασῆ ἢ ψυχῆ μου, και ὁ νοῦς νὰ σκοιιστῆ,
νὰ θαμπώσουνε τὰ μάτια και τὸ χέρι νὰ πιαστῆ.

Και δουλειά, δουλειά, δουλειά !
τὸν Δεκέμβρη ποῖνε ὁ ἥλιος χωρίς λάμψη, θλιβερός.
Και δουλειά, δουλειά, δουλειά !
και χαρὰ Θεοῦ ὅαν είνε τὸν Ἀπρίλι ὁ καιρός,
που πιασμένο στήν γραπίδα της σκεπῆς τὸ χελιδόνι
γιὰ νὰ μπῆ και νὰ πλακώσῃ τ' ἀβουλάκια στήν φωλιά,
τήν πλατίσσα του μου δειχνει και θαρρεῖς πὼς με μαλάνει,
που δεν βλέπω τὸ λουλούδι, μόνο βλέπω τήν δουλειά.

«Ἀχ ! ἄς ἦταν νὰ μποροῦσα μιὰν ἡμέρα ν' ἀνασάνω
τὴν πνοούλα π' ἀνασάινουν στὶς πλαγιές τὰ λουλουδάκια,
μὲ τὸν ὄρανό τ' Ἀπρίλι ὅτι κεφάλι μου ἀπὸ πᾶνω,
μὲ τὰ πόδια μου στὸν κάμπου τὸ χαλί, στὰ χορταράκια !
Ἄς ἐξοῦσα λίγη ὥρα ὡς ἐξοῦσα ἕνα καιρὸ,
πριν γνωρίσω πὼς ἢ πεῖνα τὰ ἐντόθια θερίζει,
πριν γνωρίσω της ἀνάγκης τὸν καῦμό τὸν φοβερό,
πὼς μιὰ βόλτα στὸ λειβάδι ἕνα δειπνο μου κοστίζει.

(*) Ὅταν ἔγραψε τὸ ποίημα αὐτὸ ὁ Hood αἱ ραπομηχαναὶ δεν ἔπυχαν ἀκόμ' ἢ και τὰ φτωχὰ κορίτσια ἐβγαζαν τὰ μάτια τους γιὰ νὰ κάνουν ἐκείνο τὸ φίλο φίλο γιὰ μὴ τὴν πιὸ φιλὴ βελόνα.
Ἡ δημοσιεύσις τοῦ ἀνεστάτους κατ' ἄλλην τὴν Ἀγγλίαν τοῦς φιλανθρωποῦς και ἰδρυθῆσαν εἰς ἕνας τὰς πόλεις σύλλογοι ἐπὶ συλλόγων πρὸς βελτίωσιν της ζωῆς τῶν δυστυχισμένων ραπτῶν.
Στὸ μᾶκρο τοῦ τάρου τοῦ ποιητοῦ ἐξαράφη ὡς τίτλος δόσης του ἢ ἀπλὴ ἐπιγραφή ἢ Thomas Hood που ἐτραγουδῆσεν «τὸ τραγουδί τοῦ πουκάμισου.» Σ. Μ.

ΠΟΙΚΙΛΑ
ΚΑΙ
ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ σπιτιοῦ

Μεταξὺ τῶν ἄλλων περιεργῶν ἐκθεμάτων τῆς τελευταίας παγκοσμίου ἐκθέσεως τῶν Παρισίων ἦσαν και 34 τύποι σπιτιῶν οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦσαν ἕκ του φρεσκοῦ τὴν ἱστορίαν της ἀνθρωπίνης κατοικίας - σὲ ὅλη της τὴν ἐξέλιξη ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι σήμερα. Τὰ σπιτία αὐτὰ εἶχε στήσει τὸ ἀρμόδιον τιμήμα ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Γαλλικοῦ Ὑπουργείου της Παιδείας, στὸ πεδίο τοῦ Ἄρεως. Τὸ καθένα τους περιτοιοιζότανε και ἀπὸ ἕναν μικρὸ κῆπον, και τὸ ἐσωτερικόν τους ἦτο ἐπιπλωμένον με ἐπιπλα της ἐποχῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκε και ὁ τύπος τοῦ σπιτιοῦ, ἔμποροι δὲ φοροῦντες και αὐτοὶ ρούχα της ἐποχῆς τοῦ σπιτιοῦ ἀσχολιόντουσαν μῆσα σ' αὐτὰ με διάφορες οἰκιακῆς δουλειές.

***

Τὸ συναίσθημα τοῦ καθήκοντος στουὺς σκύλλους

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπιάν συνεδρίασιν τῶν μελῶν της προστατευτικῆς ὑπὲρ τῶν ζῶων ἐταιρίας τῶν Παρισίων ὁ κ. Μονιέ, μέλος αὐτῆς, ἀνεφερε διάφορα παραδείγματα γιὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὑπάρχει στουὺς σκύλλους τὸ αἶσθημα τοῦ καθήκοντος. Ἰδοὺ δύο ἀπὸ αὐτὰ τὰ παραδείγματα. Ἐνας τυφλὸς ἐβάδιζε ἀργὰ σ' ἕνα πεζοδρόμιο, ὀδηγούμενος ἀπὸ τὸ σκυλί του, που τὸ εἶχε δεμένο μ' ἕνα σχοινί. Ἐνα μικρὸ μαγκόπαιδο που περνοῦσε κρατώντας ἀπὸ τὸ ἕνα χέρι ἕνα κομμάτι ψωμί κ' ἀπὸ τ' ἄλλο ἕνα μαχαίρι θέλησε νὰ τῆρη ἀπὸ τὸν τυφλὸ τὸ σκυλί και ἔκοψε με τὸ μαχαίρι του τὸ σχοινί. Ὁ σκύλος τότε ῥίχνη στὸ ψωμί λαιμαργα βλέμματα, ἀλλὰ ὁ πειρασμὸς του βασιτάει πολὺ λίγο. Ἐναγυρίζει κοντὰ στὸν κύριό του, σπλώνεται ὀρθὸς δίπλα του και προσπαθεῖ γιὰ τὸν κῆρυ νὰ καταλάβῃ ὅτι πρέπει νὰ ξαναδέσῃ τὸ κομμένο σχοινί.

Τὸ ἄλλο ἀνέκδοτον εἶνε ἀκόμη πιὸ συγχινητικόν.

Ἐνα βράδυ ἕνας βοσκὸς γυρίζοντι σπὴ σιάνη παρητήρσοε ὅτι ἀπὸ τὸ ποῖνιό του ἔλειπε μιὰ ἀμνάδα και ἕνας σκύλος. Ἀμέσως τ' ἀνεζήτησε, ἀλλὰ μόνις μετὰ δύο ἡμέρες κατῶρθωσε νὰ τὴν ζαναβεῖ. Ἡ ἀμνάδα εἶχε γεννηθὲ δύο ἀρνιά ἐπειθὸ δὲ οὔτε ἢ μητέρα, οὔτε τὰ νεογὰ μποροῦσαν νὰ βαδίσουν, ὁ σκύλος εἶχε κατακλιθεῖ κοντὰ τους και ἔμεινε ἐπὶ δύο ἡμέρες φυλάσσοντας αὐτὰ. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἢ ἀμνάδα ἔβροσκεν, και τὰ ἀρνιά ἐθῆλαζαν, ἀλλὰ ὁ ταλαίπωρος σκύλος δεν ἔφαγε και δεν ἔπνε τίποτε.

Εἶνε φανερόν ὅτι ἢ ἐνέργεια του αὐτῆ δεν ὀφείλεται πιά στὸ ἐνοτικὸ, ἀλλὰ σὲ σκέψη λογική.

***

Τὰ ζῶα και ὁ κρότος τοῦ κανονιοῦ

Δυστυχισμένοι κόνικλοι ! Ἀφοῦ τοὺς ἐχρησιμοποίησαν στὰ βασανιστικὰ πειράματα της ζωοτομίας, τώρα τοὺς χρησιμοποιοῦν εἰς τὰ γυνάδια τοῦ πυροβολικοῦ, γιὰ νὰ δοκιμάσουν σ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν τοῦ κρότου τῶν κανονιῶν. Ἀπεδείχθη ὅτι μιὰ και ὑπὸ κανονιά μεγάλου κανονιοῦ μπορεῖ νὰ σκοτώσει ὄσους κόνικλους βροῖακονται κοντὰ του. Τὸ πρόβατον ἀντέχει λίγο περισσότερο. Ἀπαιτοῦνται δύο κανονιές γιὰ νὰ φονεθῆ.

Ἀχ ! ἄς ἦτονε δική μου μιὰ μικρούλα μόνον ὥρα, τὴν ἐλπίδα νὰ γνωρίσω, τὴν ἀγάπην νὰ χαρῶ !
Μιὰ σιγιμπὴν τὴν ἀγάπην δεν μὴ δόθηκε ὡς τώρα
μὰ γιὰ λύπες ἔχω πάντα ἰδικό μου τὸν καιρὸ,
Ἄν ἐτρέχανε ποτᾶμι μιὰ σιγιμπὴ τὰ δάκρυα μου,
θὰ ζαλάφρωνε ἢ ψυχῆ μου, θὰ ποῦχαζε ἢ καρδιά μου,
μὰ καλύτερα, ἄς κοιμῶνται στήν φωλιά τους τὴν ζεστί ;
θὰ σκουριῶσουν τὴν βελόνα και θὰ βρέξουν τὴν κλωστή.»

Με πετοί και κοκκαλάκι δάχτυλα ξεσαρκωμένα,
με ματάκια, βουλημένα, κόκκινα και θολωμένα,
με μιὰ ρόμπα, που δεν είνε γιὰ γυναίκα καυωμένη,
κουρελιάρα, πεινασμένη, ἄρρωστη και παγωμένη
ράβει, ράβει και νὰ ράβῃ οὔτε μιὰ σιγιμπὴν δεν παύει,
και χωρίς σιγιμπὴν ἄφησῃ τὸ γαζὶ της ἢ φτωχούλα,
μᾶς τραγουδῶσε με πάθος και λυπητερὴ φωνούλα,
τὸ λυπητερὸ «τραγουδί τοῦ πουκάμισου» που ράβει.

(Ἀπὸ τὸ Ἀγγλικὸ)

Δ. Στάνης